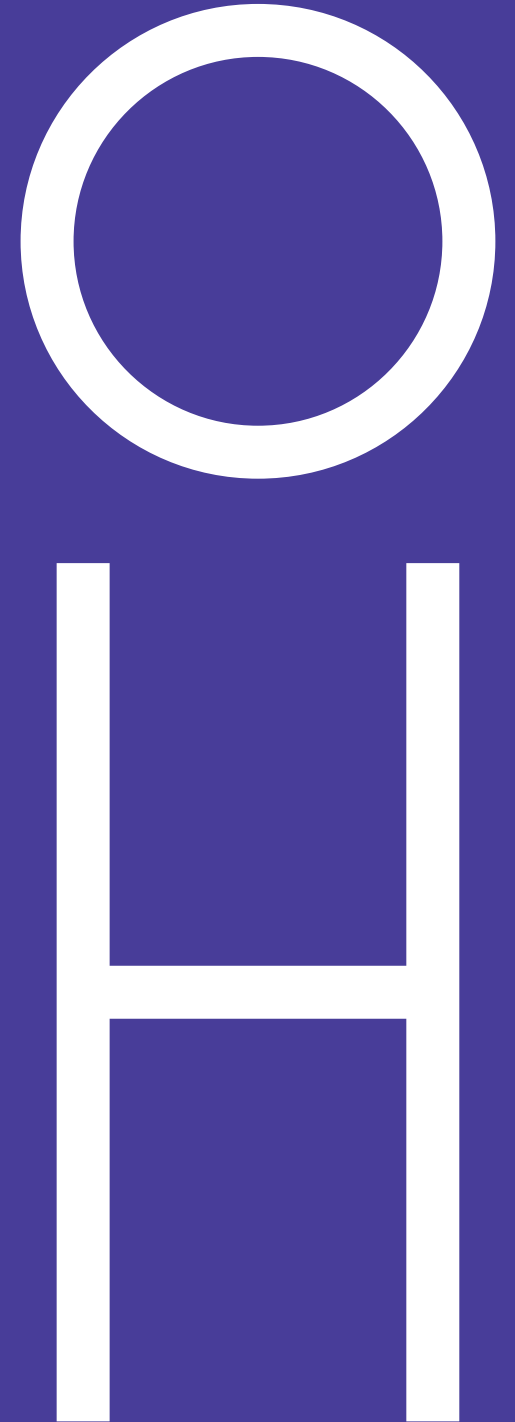

Purple paper

6 vragen over de Wet DBA

De Belasting- dienst gaat handhaven, waarom raakt dat ook mij?

Vanaf 1 januari 2025 gaat de Belastingdienst handhaven op de Wet DBA. Dit betekent dat er gecontroleerd wordt of het werk dat een zzp'er doet terecht gezien wordt als een zzp-opdracht of dat het eigenlijk in loondienst hoort te worden gedaan. En dat gaat veel zzp'ers, opdrachtgevers en bemiddelaars direct raken.

De politiek stoeit al jarenlang met dit onderwerp. Veel partijen vinden dat werken in loondienstverband (weer) de norm moet worden. De onstuimige groei van het aantal zzp'ers past daar niet bij. In 2016 is daarom de Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (DBA) van kracht geworden. De wet zegt dat zzp'er en opdrachtgever samen verantwoordelijk zijn voor afspraken over de werkrelatie. Wanneer er ook een bureau betrokken is bij de relatie tussen zzp'er en opdrachtgever, zijn zij ook verantwoordelijk.

Het doel was om schrijnende misstanden tegen te gaan en dat — in een groter aantal gevallen — een arbeidsovereenkomst weer de norm zou worden. Het grootste probleem van de wet: de criteria uit deze wet, bleken niet toepasbaar in de praktijk. De wet bleef daarom wel van kracht, maar de handhaving werd keer op keer uitgesteld.

In de tussentijd wordt er gewerkt aan aanpassingen of nieuwe wetgeving. Maar die is er nog niet: Op dit moment ligt de nieuwe Wet Verduidelijking Beoordeling Arbeidsrelaties en Rechtsvermoeden (VBAR) bij de Raad van State voor behandeling. Vanaf 1 januari 2025 gaat de Belastingdienst desondanks echt controleren. Ze gaan handhaven op de Wet DBA én de rechterlijke uitspraken van de afgelopen jaren op basis van de Wet DBA.

Wat voor risico loop ik?

Als opdrachtgever

Opdrachtgevers die met zzp'ers werken, kunnen aanzienlijke fiscale en juridische risico's lopen. Denk aan **ketenaansprakelijkheid***, waardoor je als opdrachtgever in de keten aansprakelijk wordt voor loonheffingen en sociale premies als de arbeidsrelatie toch als dienstverband wordt gezien. Er kunnen **naheffingen**, **boetes** en **rente** worden opgelegd. Het niet-naleven van de regels kan ook leiden tot reputatieschade en verlies van vertrouwen bij zzp'ers en klanten.

*Ketenaansprakelijkheid is situatie waarin bureau het contract met de zzp'er heeft en dus als eerste de risico's loopt. In het geval dat het bureau die naheffing of boetes niet kan betalen, gaat de rekening door naar de volgende schakel in de keten. Namelijk de organisatie waar een zzp'er daadwerkelijk werkt.

Als zzp'er

Een groeiend aantal opdrachtgevers sorteert voor op handhaving door de Belastingdienst. Wij zien daardoor dat het percentage zzp'ers dat in aanmerking komt voor opdrachten bij de (Rijks) overheid daalt. Er wordt meer en meer gevraagd naar mensen die **gedetacheerd** kunnen worden op een opdracht. En dus in dienst zijn van een organisatie zoals OnlyHuman. Dat betekent dat een groeiend aantal opdrachten - waar je tot nu toe als zzp'er mee aan de slag kon - niet meer beschikbaar is voor zzp'ers.

Een handhavingsactie van de Belastingdienst raakt jou als zzp'er ook direct. Je kan je **fiscale voordelen verliezen**, zoals de zelfstandigenaftrek, MKB-winstvrijstelling en startersaftrek, als je niet langer als zelfstandig ondernemer wordt gezien.

Als bureau

Bureaus als OnlyHuman werken met opdrachtgevers en kandidaten. In die driehoek zijn we gezamenlijk verantwoordelijk voor een goede uitvoering van opdrachten. Veel van onze opdrachten worden nu ingevuld door zzp'ers. Nu de omstandigheden per 1 januari gaan veranderen, zetten we onze kennis en netwerk in om kandidaten en opdrachtgevers zo goed mogelijk te ondersteunen in deze ontwikkeling.

3 Waar kijkt de Belastingdienst naar bij de handhaving?

Naar de Wet DBA, maar omdat die veel onduidelijk laat, ook naar rechterlijke uitspraken. Het Deliveroo-arrest is hierin belangrijk. In deze zaak moest de Hoge Raad beslissen of de maaltijdbezorgers van Deliveroo een arbeidsovereenkomst hadden, ondanks dat hun contract zei dat ze als zzp'ers werkten. Deze uitspraak geldt voor alle situaties waar zzp'er worden ingehuurd. De Hoge Raad heeft **criteria** opgesteld. Deze laten zien waar je op moet letten als je kiest tussen een zzp'er of een werknemer met een arbeidsovereenkomst:

- + De aard en duur van het werk: wat voor werk het is en hoelang het duurt.
- + Hoe het werk en de werktijden worden bepaald: wie bepaalt wat er gedaan moet worden en wanneer.
- + Inbedding in de organisatie: hoe het werk en de persoon die het werk doet, passen in de organisatie waarvoor ze werken.
- + Persoonlijke uitvoering: of er een verplichting is om het werk zelf te doen of dat iemand anders het kan overnemen.
- + Totstandkoming van het contract: hoe het contract tussen de partijen is opgesteld.
- + Beloning: hoe de betaling wordt bepaald en uitgevoerd, hoeveel betaald wordt en of de persoon die het werk doet financieel risico loopt.
- + Gedraagt de persoon zich als ondernemer: bijvoorbeeld bij acquisitie, de inkomstenbelasting, het aantal opdrachtgevers en de duur van de opdracht.

Hugo-Jan Ruts

ZiPconomy

“Er is in veel gevallen prima onderscheid te maken, alleen is de uitkomst niet altijd wat de opdrachtgever en de opdrachtnemer zelf wensen. En in sommige gevallen blijft het lastig.”

Deze aanknopingspunten (criteria) komen dus niet voort uit wetgeving, maar uit jurisprudentie. De verwachting is dat er komende jaren veel geschillen voor de rechter gebracht zullen worden, waar uitspraken uit voortkomen. Uitspraken gebaseerd op deze wetgeving én op nieuwe wetgeving, zoals de Wet VBAR. Alle uitspraken samen zorgen voor meer en meer duidelijkheid over hoe de daadwerkelijke praktijk.

Bron: ZiPconomy

Wat gebeurt er vanaf 1 januari?

Vanaf 1 januari komt er meer controle door de Belastingdienst. Ze gaan onder andere naar de eerder genoemde criteria kijken. Om te kunnen controleren, worden er nu medewerkers (80 fte) opgeleid. De controles zullen plaatsvinden bij opdrachtgevers en bij bureaus, niet bij individuele zzp'ers. Maar als je via een bureau werkt dat gecontroleerd wordt, kun jij als zzp'er wel meegenomen worden. Elke opdracht wordt apart beoordeeld. De Belastingdienst gaat niet met terugwerkende kracht controleren.

De Belastingdienst heeft aangekondigd als eerste te kijken naar een aantal risicosectoren, zoals zorg en transport. En de bureaus die zzp'ers bemiddelen.

In de praktijk betekent dit dat zzp'ers, opdrachtgevers en bureaus (zoals OnlyHuman) moeten nadenken over hun positie. Onze wetgever vindt het belangrijk (en zal blijven vinden) dat schijnwerkgeverschap wordt tegengegaan én de sociale premies op de juiste manier worden betaald. De opdrachtgevers, zzp'ers

en bureaus moeten scherp zijn op de afspraken die zij maken én op de naleving van die afspraken. Zijn de afspraken in lijn met wat de Wet DBA beoogt te regelen?

Dat kun je doen door jezelf altijd de volgende vragen te stellen:

- + Is er voor een opdracht specifieke kennis of expertise nodig die normaal niet aanwezig is in de organisatie? Dan is het makkelijker te verdedigen dat het inzetten van jouw expertise als zzp'er gerechtvaardigd is.
- + Is er sprake van gezag tussen zzp'er en opdrachtgever? Bepaalt de opdrachtgever hoe je als zzp'er de opdracht uitvoert, ofwel krijg je werkinhoudelijke instructies? In het eerste geval zal het sneller neigen naar een opdracht die in reguliere loondienst uitgevoerd moet worden. Is de zzp'er in de lead, dan is het makkelijker uit te leggen dat het hier om een zzp-opdracht gaat.
- + Doe je een opdracht, met een kop en een staart en met een duidelijk omschreven doel en resultaat? Of vervul je een tijdelijke functie in? Het eerste geval wijst op een opdracht, de tweede op een functie in loondienst

5 Wat is schijn-zelfstandigheid?

Schijnzelfstandigheid is een situatie waarin iemand volgens contract als zelfstandige werkt, maar in de praktijk als werknemer functioneert. En de arbeidsrelatie dus in feite een dienstverband is. Schijnzelfstandigheid kan gevolgen hebben voor opdrachtgevers en zzp'ers.

De opdrachtgever

- + Moet loonbelasting en premies volksverzekering inhouden op gedane betalingen aan de zzp'er. Ook met terugwerkende kracht.
- + Moet premies werknemersverzekeringen en de bijdrage voor de Zorgverzekeringswet afdragen.

+ Indien van toepassing moet ook het werkgeversdeel van de pensioenpremie ingelegd worden bij het pensioenfonds.

+ Zijn er vanuit een CAO nog andere verplichtingen? Dan moeten deze ook worden nagekomen!

De zzp'er

+ Er is geen sprake van winst uit een onderneming maar er zal loon uit een dienstbetrekking moeten worden aangegeven.

+ Het recht op bijvoorbeeld de zelfstandigenaftrek vervalt.

+ Afhankelijk van de organisatie is het mogelijk verplicht aan te sluiten bij een pensioenfonds of -verzekeraar.

Papier en praktijk?

Jij bent altijd als zelfstandig opdrachtnemer, samen met de opdrachtgever en eventuele bemiddelaar zoals OnlyHuman, verantwoordelijk voor de juiste invulling en uitvoering van afspraken. Leg afspraken altijd goed vast in een overeenkomst. Beschrijf goed dat het om een project gaat (en dus anders is dan een functie) en wat ieders verantwoordelijkheid is. **Maar let op:** welke afspraken je ook in een overeenkomst zet (papier), als de feitelijke situatie (praktijk) beoordeeld kan worden als schijnzelfstandigheid zal de Belastingdienst nog steeds actie ondernemen.

En wat doet de overheid?

Van de overheid, die de regels zelf heeft opgesteld, wordt wel verondersteld dat ze hierin een voorbeeldrol gaan vervullen. Ze moeten laten zien hoe het wel moet. Dat betekent dat ze op een andere manier gaan kijken naar de manier van inhuur van zzp'ers binnen hun eigen organisatie.

Maar je voelt al: dat wordt lastig. Natuurlijk moeten zij een voorbeeldrol vervullen. Het is tegelijkertijd juist onze overheid die veel zzp'ers inzet. Op manieren die niet precies passen binnen de criteria van de Wet DBA.

Vraag aan de expert

Wat gebeurt er dan met de Wet DBA?

“De Wet DBA zorgde in 2016 voor de afschaffing van de VAR. Maar de regels over wanneer wat nu wel of niet kan en mag bij zzp-opdrachten zijn er niet duidelijker op geworden. De huidige jurisprudentie laat ook te veel ruimte over aan interpretatie. Er moeten dus duidelijkere regels komen en dat is de bedoeling van de Wet VBAR.

Daarin zullen geen hele nieuwe regels komen, maar een aanscherping, een verduidelijking van de huidige regels, gebaseerd op eerdere uitspraken van rechters. Het concept voor deze wet ligt nu bij de Raad van State. Indien de nieuwe minister ervoor kiest deze wet voor behandeling naar de Kamer te sturen en als deze daar mee akkoord gaat, dan zal de wet — in het meest positieve scenario — niet voor 1 januari 2026 in werking treden.”

Hugo-Jan Ruts – *ZiPconomy*

OnlyHuman houd je op de hoogte!

Wij houden natuurlijk alle ontwikkelingen over de Wet DBA, VBAR, controles en meer voor je in de gaten. Volg ons via sociale media of schrijf je in voor onze nieuwsbrief.

Wil jij DBA-proof de mooiste opdrachten blijven uitvoeren voor de (Rijks)overheid? Dat kan. Sluit je aan bij onze community van communicatieprofessionals en ga aan de slag met de mooiste opdrachten. Dat kan in vaste dienst of op projectbasis.

Nassauplein 25
2585 EC Den Haag
070 302 20 20
info@onlyhuman.nl

OnlyHuman
by **umon**